

DOYLE ARTHUR CONAN

UUSI KATAKOMBI JA
MUITA KERTOELMIA

Arthur Doyle

Uusi katakombi ja muita kertoelmia

«Public Domain»

Doyle A.

Uusi katakombi ja muita kertoelmia / A. Doyle — «Public Domain»,

Содержание

Uusi katakombi	5
Конец ознакомительного фрагмента.	11

Arthur Conan Doyle

Uusi katakombi ja muita kertoelmia

Uusi katakombi

"Kuulehan, Bürger", virkkoi Kennedy, "soisinpa sinun luottavan minuun."

Nuo kaksi kuuluisaa romalaisten muinaisjäännösten tutkijaa istuivat kahden kesken Kennedyn mukavassa kamarissa, jonka ikkunat olivat Corsolle päin. Yö oli kylmä, ja kumpainenkin oli vetänyt tuolinsa kehnon italialaisen uunin luo, joka lämmön asemesta pikemmin loi tunkkaisen kehän ympärilleen. Ulkopuolella levisi vilkkuvien talvitähtien alla nykyinen Roma, sähkölamppujen pitkä kaksinkertainen rivi, loistavasti valaistut kahvilat, kiitävät ajopelit ja jalkakäytävillä tungeksivat väkijoukot. Mutta sisällä, rikkaan nuoren englantilaisen muinaistutkijan upeassa kamarissa, oli ainoastaan vanhaa Romaa nähtävissä. Seinillä riippui halkeilleita ja rapistuneita kuvioreunuksia, nurkista kurkisteli senatorien ja soturien harmaita vanhoja rintakuvia, kovine kasvoineen. Keskipöydällä oli monenmoisten muistikirjotusten, katkelmien ja koristusten kasassa se kuuluisa pienoislajennös Caracallan kylpylaitoksen raunioista ehjiksi suunniteltuina, jolla Kennedy oli herättänyt suurta mielenkiintoa ja ihailua sitä Berlinissä näyteltäessä. Katosta riippui maljakkoja ja hienolla punaisella turkkilaisella matolla oli suuret määrät merkillisyyksiä. Eikä niissä ollut ainoatakaan minkä epäämätön alkuperä ei olisi ollut todistettu, kaikki oli äärettömän harvinaista ja kallisarvoista; sillä vaikka Kennedy oli vasta hiukan yli kolmenkymmenen, niin oli hänellä europalainen maine tällä tutkimuksen alalla ja sitä paitsi tuollainen ehtymätön kukkaro, joka joko auttamattomasti veltostuttaa tutkijan tarmon tai antaa hänelle suunnattoman edun kilpailussa maineesta, jos hänen mielensä vielä pysyy uskollisena tarkotusperilleen. Kennedyn oli oikku ja huvittelu useasti viekotellut tutkimuksistaan, mutta hänen luonteensa kykeni pitkällisiin ja järjestelmällisiin ponnistuksiin, jotka päättyivät äkkiä ilmestyvään aistillisen nautinnon taantumuskauteen. Hänen sievät kasvonsa, korkea valkea otsa, rohkea nenä ja jokseenkin pehmeäpiirteinen ja aistillisen näköinen suu, ilmaisivat kyllin selvästi hänen luonteensa voimakkuuden ja heikkouden yhtymän.

Varsin toista lajia oli hänen toverinsa Julius Bürger. Hän oli omituista sekarotua, saksalaisen isän ja italialaisen äidin lapsi, jossa pohjoisen maan tukevat ominaisuudet omituisesti sekausivat etelän hennompiin suloihin. Siniset germanilaiset silmät valaisivat ahavoittuneita kasvoja, ja niiden yläpuolella kohosi nelikulmainen korkea otsa, jota kiinteät keltaiset kiharat reunustivat. Hänen voimakas leukansa oli puhtaaksi ajeltu, ja hänen toverinsa oli useasti huomauttanut miten suuresti se muistutti noita vanhoja romalaisia rintakuvia, jotka kurkistelivat hänen kamarinsa nurkkien varjoista. Sen jämeän saksalaisen lujuuden verhossa kuvastui aina vihjaus italialaista oveluutta, mutta hymy oli niin rehellinen ja silmät niin vilpittömät, että katsoja käsitti tämän vain syntyperän merkiksi, jolla ei ollut todellista tehoa hänen luonteelleen. Ijältään ja maineeltaan hän oli englantilaisen toverinsa tasalla, mutta hänen elämänsä ja työnsä oli ollut paljoa uuraampaa. Kaksitoista vuotta takaperin oli hän tullut köyhänä ylioppilaana Romaan ja siitä asti asunut siellä jonkin pienen apurahan varassa, jonka Bonnin yliopisto oli hänelle tutkimustöitä varten myöntänyt. Vaivaloisesti, hitaasti ja itsepintaisesti, tavattomalla sitkeydellä ja askeltakaan sivulle poikkeamatta, hän oli kiivennyt pienalta pienalle maineen tikkailla, kunnes nyt oli Berlinin akatemian jäsen ja kaiken todennäköisyyden mukaan ennen pitkää tulossa Saksan suurimman yliopiston professoriksi. Mutta se yksipuolisuus, joka hänet oli kohottanut rikkaan ja nerokkaan englantilaisen tasalle, oli saanut hänet kaikessa heidän työnsä ulkopuolelle kuuluvassa jäämään hänestä suunnattomasti jäljelle. Hän ei ollut ahertelussaan koskaan pitänyt lomaa, jossa olisi harrastanut seuraelämän rientoja. Ainoastaan omasta aineestaan puhuessaan hänen kasvonsa olivat eloisat ja sielukkaat. Muina aikoina hän oli vaitelias ja hämillään,

varsin hyvin tajuten kokemattomuutensa yleisemmällä aloilla ja hermostuen siitä pikku pakinasta, jota sovinnaisena turvanaan ne käyttävät joilla ei ole mitään ajatuksia ilmaistavana.

Ja kuitenkin oli näiden kahden kovin erilaisen kilpailijan välillä muodostunut muutamien vuosien kuluessa tuttavuus, joka vähitellen näytti ystävyudeksi kehittyvän. Tämän pohjana ja alkuna oli se seikka, että kumpainenkin oli omissa tutkimuksissaan nuoremmista miehistä ainoa, jolla oli tietoa ja innostusta kunnolleen oivaltamaan toista. Yhteiset harrastukset ja riennot olivat saattaneet heidät yhteen, ja kumpaistakin oli toisen tieto vetänyt puoleensa. Ja sitten oli tähän vähitellen tullut jotakin lisää. Kennedyä oli huvittanut kilpailijansa suoruus ja yksinkertaisuus, kun Bürgeriä vuorostaan oli viehättänyt se sukkeluus ja eloisuus, jolla Kennedy oli päässyt Roman seurapiirien suosikiksi. Tosin oli nuori englantilainen juuri tällä haavaa joutunut hiukan pimentoon. Eräs rakkausjuttu, josta ei koskaan tullut täyttä selvyyttä tietoon, oli osottanut hänessä sydämettämyyttä ja paatumusta, joka oli monessa hänen ystävässään inhoa herättänyt. Mutta ylioppilasten ja taiteilijain nuorissa piireissä, joissa hän etupäässä liikkui, ei ole moisille asioille mitään kovin ankaria kunnian sääntöjä, ja vaikka joku pudisti päätään tai kohautti hartioitaan tuolle kahden pakomatkalta, jolta yksi palasi, niin lienee yleinen mieliala ollut vain uteliaisuutta ja kenties pikemmin kateutta kuin paheksumista.

"Kuulehan, Bürger", virkkoi Kennedy tiukasti silmäillen kumppaninsa levollisia kasvoja, "soisinpa sinun luottavan minuun."

Puhuessaan hän kädellään viittasi lattiatäljaan. Taljalla oli pitkä matala hedelmävasu, jollaisia Campanalla notkeista pajuista punotaan, ja tämä oli kukkuroillaan mitä erilaisimpia esineitä, kaiverrettuja tiiliä, särkyneitä muistokirjotuksia, halkeilleita mosaikeja, repeytyneitä papyruksia, ruosteisia metallikoristeita, jotka tavallinen katsoja olisi saattanut luulla suoraan rikkaläjiltä kerätyiksi vaan erityistuntija oitis huomannut äärettömän harvinaisiksi. Matalaan pajuvasuun sullottu sekalainen kama valaisi täsmälleen yhden noita yhteiskunnallisen kehityksen puuttuvia jaksoja, jotka tutkijassa herättävät mitä suurinta mielenkiintoa. Saksalainen oli sen tuonut, ja englantilainen katseli sitä kiihkein silmin.

"En tahdo sekaantua aarrelöytöihisi, mutta kovin mielelläni kuulisin tietoja niistä", hän pitkitti, Bürgerin mieltävästi syyttäessä sikaarin. "Olet ilmeisesti tehnyt mitä tärkeimmän löydön. Nämä kirjutukset hämmästyttävät vielä koko Europpaa."

"Miljona tämän vertaa on vielä jäljellä!" selitti saksalainen. "Niin paljon että tusina tiedemiehiä voisi käyttää niihin elinaikansa ja saada yhtä vakavan maineen kuin St. Angelon linna on."

Kennedy istui otsa ajattelevassa kurtussa ja sormillaan hypistellen pitkiä vaaleita viiksiään.

"Olet kavaltanut itsesi, Bürger!" hän viimein virkkoi. "Sanasi saattavat soveltua yhteen ainoaan tapaukseen. Olet löytänyt uuden katakombin."

"Otaksuin sinun tehneen sen johtopäätöksen jo näitä esineitä tarkastellessasi."

"Kyllä ne siihen tuntuivat viittaavan, mutta viime huomautuksesi sai asian varmaksi."

"Aivan niin. Siinä ei mitään salaisuutta ole. *Olen* löytänyt uuden katakombin."

"Missä?"

"Sepä jää ainoastaan minun tiedokseni, Kennedy. Riittää mainita sen olevan sellaisessa paikassa, ettei ole yhtäkään mahdollisuutta miljonassa kenenkään muun tavata sitä. Se on toiselta ajalta kuin mikään tunnettu katakombi, ja pidätetty korkeimpain kristittyjen hautapaikaksi, joten kirjutukset ja pyhänjäännökset ovat aivan toista lajia kuin ennen nähdyt. Ellen sinun kykyäsi ja tarmoasi tuntisi, veikkonen, niin en empisi ilmaista sinulle kaikkea vaitiolon lupauksella. Mutta näin ollen katson totisesti tarpeelliseksi laatia oman selitykseni, ennen kuin antaudun niin pelottavaan kilpailuun."

Kennedy harrasti ainettansa rakkaudella joka oli melkein mieleenlyöttymää – rakkaudella joka pysytti hänet sille uskollisena, keskellä kaikkea varakkaan ja kevytmielisen nuoren miehen ajanviettoja. Hänellä oli kunnianhimoa. Mutta se oli toisarvoinen sen pelkän itsettömän ilahtumisen

ja mielenkiinnon rinnalla, mitä hänessä kaikki kaupungin vanhaa elämää ja historiaa koskeva herätti. Häntä halutti tavattomasti nähdä tuo uusi maan-alainen maailma, jonka hänen toverinsa oli keksinyt.

"Kuulehan, Bürger", hän sanoi vakavasti, "vakuutan että voit ihan ehdottomasti luottaa minuun tässä asiassa. Mikään ei saisi minua pistämään paperille mitään sellaista ennen nimenomaista lupaasi. Käsitän tunteesi vallan hyvin ja pidän sitä peräti luonnollisena, vaan sinun ei tosiaankaan ole tarvis peljätä ikinä mitään minun taholtani. Toiselta puolen, jollet minulle kerro, toimitan järjestelmällisen etsinnän ja varsin varmasti löydän sen. Siinä tapauksessa tietysti käytän löytöä sikäli kuin itse haluaisin, koska en olisi missään kiitollisuuden velassa sinulle."

Bürger hymyili ajattelevasti sikaariansa tuprutellen.

"Olen havainnut, Kennedy", hän vastasi, "ettet ole aina kovinkaan kernas antamaan minulle tietoja jostakin asiasta, jos pyytämään satun."

"Milloin olet minulta sellaista kysynyt mihin en olisi vastausta antanut? Muistanet esim. että annoin ainekset kirjotukseesi vestalien temppelistä."

"No, eipä tuo mikään tärkeä asia ollut. Jos sinulta jotakin likeistä asiaa tiedustaisin, niin tokkohan vastaisit! Tämä uusi katakombi on hyvin likeinen asia minulle ja odottaisin tosiaan jotakin luottamuksen merkkiä vastapalvelukseksi."

"En voi arvata mitä tavoittelet", sanoi englantilainen, "mutta jos tarkoitat että vastaat kysymykseeni katakombista, jos minä vastaan johonkin sinun kysymykseesi, niin voinpa vakuuttaa sen tekeväni."

"No siis", virkkoi Bürger nojautuen mukavasti taaksepäin leposohvalla ja pölläyttäen pitkän savukiehkuran ilmaan, "kerropa koko seikkailusi neiti Mary Saundersonin kanssa."

Kennedy hypähti tuoiltaan; ja tuijotti vihaisesti järkähtämättömään kumppaniinsa.

"Mitä hornaa tarkoitat?" hän huudahti. "Mikä kysymys se on? Voit aikoa sitä pilaksi, mutta huonompaa et ole koskaan päästänyt."

"En, piloillani en sitä kysy", vastasi Bürger levollisesti, "mutta juttu todella kiinnittää mieltäni. En juuri tunne maailmaa tai naisia tai seuraelämää tai sen sellaista, joten moisella tapauksella on minun silmissäni tuntemattoman alan viehätys. Tunnen sinut ja tunsin hänet näöltä – olin puhutellutkin häntä kerran pari. Minua kovin suuresti haluttaisi kuulla omilta huuliltasi tarkalleen mitä teidän välillänne tapahtui."

"En virka sanaakaan."

"Oikein. Pyyntö oli vain päähänpisto saadakseni nähdä ilmaisisitko sinä salaisuuden yhtä helposti kuin odotit minun tekevän sinulle selvää uudesta katakombista. Et siihen suostunut enkä sitä odottanutkaan. Mutta miksi minulta muuta odottaisit? Saint Johnin tornikello kuuluu lyövän kymmentä. On jo aika minun lähteä kotiin."

"Ei, maltahan pikkuisen Bürger", pyysi Kennedy; "on todellakin naurettava oikku, että haluat tietoa vanhasta rakkausjutusta, joka on päättynyt kuukausia takaperin. Tiedäthän että miestä joka suutelee ja lavertelee pidetään kehnona raukkana ja konnana."

"Kyllä", tuumi saksalainen vasunsa ottaen, "jos hän kertoo jostakusta työstä jotakin ennen tietymätöntä, niin hän on kehnno. Mutta tiedäthän että tämä asia oli julkisena puheenaineena Romassa, joten et todenteolla ollenkaan vahingoita neiti Mary Saundersonia puhellessasi hänestä minulle. Mutta kunnioitan arveluitasi kuitenkin, ja hyvää yötä siis!"

"Maltahan, Bürger", esteli Kennedy laskien kätensä hänen käsivarrelleen; "tuo katakombijuttu jännittää mieltäni kovasti enkä voi sitä niin helposti jättää silleen. Etkö kysyisi minulta jotakin muuta – jotakin vähemmän kummallista?"

"En, en; olet kieltäytynyt ja sillä hyvä", sanoi Bürger, vasu käsivarrellaan. "Epäilemättä olet aivan oikeassa jäädessäsi vastaamatta, ja minä myös – ja siis taaskin, veikkonen, hyvää yötä!"

Englantilainen katseli miten Bürger astui lattian poikki, ja tämä oli jo tarttunut ovenriipaan, kun toinen hypähti seisaalleen sellaisen miehen sävyllä, joka tekee parhaansa auttamattomassa asiassa.

"Seis, hyvä mies", hän sanoi; "käyttäydyt mielestäni mitä naurettavimmalla tavalla; mutta jos tämä kuitenkin on ehtosi, niin pitänee siihen alistua. Minulle on tuiki vastenmielistä puhua mistään työstä. Mutta juttu on kuten sanot julkinen koko Romassa enkä luule kertovani mitään sinulle ennestään tuntematonta. Mitä halusitkaan tietää?"

Saksalainen palasi uunin luo, laski vasunsa lattialle ja istuutui uudestaan.

"Saanko toisen sikaarin?" hän sanoi. "Paljon kiitoksia! En koskaan tupakoitse työssäni, mutta haastelu tuntuu poltellessa paljoa hauskemmalta. Niin, mitä tuohon nuoreen naiseen tulee, jonka kanssa sinulla oli pikku seikkailusi – mihin onkaan hän joutunut?"

"Hän on kotonaan omaistensa luona."

"Vai niin – Englannissa?"

"Niin."

"Missä päin Englantia – Lontoossa?"

"Ei, Twickenhamissa."

"Suo anteeksi uteliaisuuteni Kennedy ja ota huomioon että se johtuu kokemattomuudestani. Epäilemättä on varsin yksinkertaista taivuttaa nuori nainen matkustamaan kanssansa pois muutamiksi viikoiksi ja sitte luovuttaa hänet takaisin omaisillensa – mikä se paikka olikaan?"

"Twickenham."

"Aivan niin – Twickenhamissa. Mutta se on niin täydellisesti uutta omille kokemuksilleni, etten voi kuvitellakaan miten sait sen aikaan. Jos esimerkiksi olisit rakastanut tuota tyttöä, niin olisi rakkautesi tuskin voinut kolmessa viikossa sammua, joten oletan ettet ole voinut häntä ollenkaan rakastaa. Mutta ellet häntä rakastanut, niin mitä syytä oli sinulla toimeenpanna tätä suurta häväistysjuttua, joka on sinua vahingoittanut ja hänet syössyt turmioon?"

Kennedy tuijotti jurosti hiilten hehkuun.

"Tuo on kyllä johdonmukainen tapa katsella asiata", hän myönsi. "Mutta rakkaus on väljä sana ja edustaa hyvin monia tunteen vivahtuksia. Minä pidin hänestä ja – niin, sanothan nähneesi hänet – tiedät kuinka viehättävältä hän saattoi näyttää. Mutta silti nyt ajatellessani noita menneitä päiviä myönnän kernaasti, etten ole milloinkaan voinut häntä todella rakastaa."

"Miksi siis teit sen, Kennedy?"

"Jutulla oli seikkailun luonnetta, ja se vaikutti suuresti asiaan."

"Mitä! Noinko paljon pidät seikkailuista?"

"Mitä vaihtelua olisi elämässä ilman niitä? Seikkailun vuoksi ensin aloin osottaa huomaavaisuutta häntä kohtaan. Olen ajanut monenlaista riistaa aikoinani, mutta ei vedä mikään ajo vertoja kauniin naisen tavottelulle. Siinä oli vielä innostava vaikeuskin, sillä hän oli lady Emily Roodin seuranainen, ja sen vuoksi melkein mahdoton tavata yksinänsä. Muiden innostavien vastuksien lisäksi oli hän päällepäätteeksi kihloissa, kuten hänen omilta huuliltaan kuulin jo tuttavuutemme alkuvaiheissa."

"*Mein Gott!* Kenen kanssa?"

"Nimeä hän ei maininnut."

"En luule kenenkään sitä tietävän. Se siis sai seikkailun houkuttelevammaksi, vai mitä?"

"Niin, se tosiaan höysti jutun. Eikö sinunkin mielestäsi?"

"Sanoinhan olevani kovin tietämätön tuollaisista."

"Hyvä ystävä, voithan muistaa että naapurisi puusta varastamasi omena oli aina makeampi kuin omastasi pudonnut. Ja sitte huomasin hänen välittävän minusta?"

"Mitä – heti?"

"Ei, kolmisen kuukautta oli miinoja kaivettava. Mutta viimein voitin hänet puolelleni. Hän ymmärsi että oikeudellinen avioeroni teki minulle mahdottomaksi käydä lailliseen liittoon – mutta tuli hän kuitenkin ja meillä oli hauskat oltavat niin kauvan kuin sitä kesti."

"Entäs toinen mies?"

Kennedy kohautti hartioitaan.

"Voimallisoin voittoa", hän sanoi. "Jos hän olisi ollut meistä kahdesta parempi mies, niin ei tyttö olisi häntä hyljännyt. Jättäkäämme jo juttu, olen saanut siitä kyllikseni!"

"Vielä yksi seikka. Miten pääsit hänestä kolmessa viikossa irti?"

"No, olimme tietystikin kumpainenkin hiukan jäähtyneet. Hän kieltäysi jyrkästi millään ehdolla palaamasta Romaan tuttujen ihmisten seuraan. Mutta Romahan on minulle välttämätön, ja minä jo ikävöitsin takaisin työhöni – siinä siis oli yksi ilmeinen eronaihe. Toisekseen ilmestyi hänen vanha isänsä hotelliimme Lontoossa ja aikaansai rajun kohtauksen, ja koko seikkailu kävi niin epämiellyttäväksi että tosiaankin – vaikka ensimältä kaipasin häntä kamalasti – olin varsin iloissani, kun pääsin livahtamaan. Luotan siihen ettet hiisku puheistani sanaakaan."

"Ei sellainen johtuisi unissanikaan mieleeni. Mutta kaikki tämä herättää minussa varsin suurta mielenkiintoa, koska se antaa minulle käsitystä sinun katsantokannastasi, joka tykkään poikkeaa omastani, sillä minä olen nähnyt elämää aivan vähäisen. Ja nyt tahdot tietää uudesta katakombistani. Minun ei kannata yrittää kuvailla sitä, sillä et sitä silti koskaan löytäisi. Ei kelpaa muu kuin että vien sinut sinne."

"Sepä olisi oivallista."

"Milloin haluaisit tulla?"

"Mitä pikemmin sen parempi. Olen kovin kärsimätön näkemään sitä."

"No, nyt on kaunis yö – vaikka hiukan kylmä. Ehkä lähtisimme tunnin kuluttua. Meidän täytyy hyvin huolellisesti pitää salaisuus omana tietonamme. Jos joku näkisi meidän nuuskivan kahteen mieheen, niin epäiltäisiin jotakin olevan tekeillä."

"Emme voi olla liian varovaisia", vahvisti Kennedy. "Onko se kaukana?"

"Muutamien kilometrien päässä."

"Ei liian kaukana kävelymatkaksi?"

"Ei, kyllä sinne helposti kävellä voisimme."

"Se olisikin sitte parempi tehdä. Ajurin epäluulot heräisivät, jos hän joutuisi yösydännä heittämään meidät molemmat johonkin yksinäiseen paikkaan."

"Niin juuri. Luullakseni olisi meidän paras tavata toisemme puolenyön aikaan Via Appian portilla. Minun täytyy palata asuntooni noutamaan tulitikkuja ja kynttilöitä sekä muita tarpeita."

"Hyvä on, Bürger! Teet siinä ystävän teon, kun päästät minut osalliseksi salaisuuteesi, ja lupaan etten kirjoita siitä mitään ennen kuin olet selvityksesi julkaissut. Hyvästi siihen asti! Tapaat minut portilla kahdeltatoista."

Lukuisten tornin kellojen soinnukkaat lyönnit kajahtelivat kylmässä sekeessä ilmassa, kun Bürger italialaiseen päällystakkiin verhoutuneena ja lyhty kädessä saapui yhtymäpaikalle. Kennedy astui esille varjosta häntä kohti.

"Olet yhtä uuras työhön kuin rakastamaan!" huomautti saksalainen nauraen.

"Kyllä; olen odotellut täällä lähes puoli tuntia."

"Toivoakseni et ole antanut mitään vihiä lähdestäsi."

"Sellainen narri en ole! Hitto vieköön, minua viluttaa luita myöten!"

Tulehan, Bürger, vinhalla kävelyllä pääsemme lämpimiksi."

Heidän askeleensa kaikuivat äänekkäinä karkealla kivityksellä heidän astellessaan pitkin maailman aikoinaan kuuluisimman valtatie jäänöksiä. Heidän vastaansa ei sattunut ketään muuta kuin pari kapakasta kotiin tallustelevaa talonpoikaa ja muutamia Romaan matkaavia maalaistuotteiden viejiä. He riensivät reippaasti suurten hautakumpujen häämöttäessä pimeästä molemmin puolin, kunnes pääsivät Calixtuksen katakombien luo ja näkivät nousevan kuun hohteessa Cecilia Metellan ison kehämäisen varustuksen edessään. Silloin Bürger pysähtyi kylkeänsä painaen.

"Sinun sääresi ovat pitemmät kuin minun, ja olet tottuneempi kävelemään", hän sanoi nauraen. "Tässä jossakin on meidän käännyttävä sivulle. Niin, tässä on paikka, meidän on käännyttävä tämän kapakan kulmasta. Polku on aivan ahdas, joten lienee parempi minun käydä edeltä ja sinä saat seurata."

Hän oli sytyttänyt lyhtynsä, ja sen valossa he saivat seuratuksi Campanan rämeitten poikitse mutkittelevaa kapeata polkua. Vanhan Roman vesiviemäri kulki jättiläismoisen toukan näköisenä kuutamaisen maiseman halki, ja heidän tiensä vei yhden suunnattoman holvikaaren alitse ja vanhan arenan murenevan tiilikehysten ohi. Vihdoin Bürger pysähtyi yksinäisen navetan luo ja veti avaimen taskustaan.

"Eihän katakombisi toki ole rakennuksessa!" huudahti Kennedy.

"Sen aukko on. Se sitä juuri suojeleekin löytymästä."

"Tietääkö omistaja siitä?"

"Ei hän. Hän löysi pari esinettä joista tulini melkein varmaksi että hänen talonsa oli rakennettu sellaisen paikan sisäänkäytävälle. Vuokrasin sen siis häneltä ja tein itse kaivamisen. Tule sisään ja vedä ovi kiinni perässäsi."

Se oli pitkä, tyhjä rakennus, jossa oli lehmän pilttuita pitkin seinämiä. Bürger laski lyhtynsä maahan, ja varjosti sen valon joka puolelta, huolellisesti kietoen päällystakkinsa sen ympärille.

"Voi herättää huomiota, jos joku sattuu näkemään valoa tästä yksinäisestä paikasta", sanoi hän. "Autas minua siirtämään tätä laudoitusta."

Lattia oli irtanainen loukosta, ja lauta laudalta nuo kaksi tiedemiestä nostelivat sen ylös ja asettelivat seinää vasten. Sen alla oli nelikulmainen aukko ja vanhat kiviportaat johtivat maan sisälle.

"Ole varovainen!" huusi Bürger, kun Kennedy malttamattomuudessaan riensi niitä alas. "Siellä alla on oikea kanitarha, ja jos kerran eksyisit tieltä olisi sataa vastaan yksi mahdollisuus sinun löytää tietäsi takaisin. Varrohan kunnes tuon valoa."

"Kuinka sinä sitten voit löytää tiesi, jos se kerran niin sokkeloinen on?"

"Minulla oli muutamia varomattomuuksia alussa, mutta sittemmin olen askel askeleelta oppinut kuljeksimaan siellä. Siinä on määrätty järjestelmä, mutta se on sellainen että eksyneen miehen, etenkin jos hän on pimeässä, on melkein mahdoton keksiä sitä. Vielä nytkin aina puran lankaa kerästä mennessäni edemmäs katakombiin. Näet itse kuinka tämä on vaikeaa, mutta jok'ainoa näistä käytävistä jakautuu ja yhä jakautuu kymmeniä kertoja ennen kuin olet päässyt sataa metriä."

He olivat laskeutuneet noin kaksikymmentä jalkaa navetan permannosta, ja seisivat nyt nelikulmaisessa pehmeään rapakiveen hakatussa kammiossa. Rakoileville ruskeille seinille heitti lyhty vipajavan valon, joka oli alhaalta kirkas ja ylhäältä himmeä. Joka suunnalla avautui mustia käytäviä säteinä tästä yhteisestä keskuksesta.

"Seuraappas nyt ihan kintereilläni, veikkonen", varotti Bürger. "Älä poikkea matkalla mitään katselemaan, sillä minä vien sinut paikkaan missä kaikki nähtävä on kerättynä. Säästämme aikaa, jos menemme sinne suoraan."

Hän kulki edellä pitkin erästä käytävää ja englantilainen seurasi hänen kintereillään. Tuon tuostakin haarautui käytävä, mutta Bürger tuntui seuraavan joitakin omia salaisia merkkejä, sillä hän ei pysähdellyt eikä epäröinyt. Kaikkialla pitkin seiiniä, sullottuina kuin siirtolaislaivan kojut, makasi vanhan Roman kristittyjä. Keltainen valo häilyi muumioiden käpertyneillä piirteillä ja välkkyi pyöreillä kalloilla ja lihattomien rintojen poikitse ristiin laskeutuneilla pitkillä valkeilla kyynärluilla. Ja kaikkialla Kennedy ohikulkiessaan näki kaihoisivin silmin muistokirjoituksia, hautausmaljoja, kuvia, pukuja, talousesineitä, koskemattomina hurskasten käsien jäljeltä monien vuosisatojen takaa. Ensimmäiset hätäiset silmäyksetkin ilmaisivat että tämä oli katakombeista aikaisin ja täydellisin, sisältäen romalaisia jäännöksiä varaston jommoista hän ei ollut koskaan saanut yhdellä kertaa katsella.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.